

Тернопільський національний технічний
університет імені Івана Пулюя

Тернопільська міська рада

Корпорація «Науковий парк «Інноваційно-
інвестиційний кластер Тернопілля»

«Страхова компанія «ТАС»

Вроцлавський економічний університет
Університет «Опольська Політехніка»
Університет прикладних наук в Нисі

Індо-Європейська освітня фундація
(Республіка Польща)

Університет Дунареа де Йос м. Галац
(Румунія)

Ternopil Ivan Puluj National Technical
University

Ternopil City Council

Corporation «Science Park «Innovation-
Investment Cluster of the Ternopil Region»

Insurance company «TAS»

Wroclaw University of Economics
Opole University of Technology
University of Applied Sciences in Nysa

Indo-European Education Foundation
(the Republic of Poland)

University Dunarea de Jos of Galati
(Romania)

МАТЕРІАЛИ

*XI Міжнародної науково-практичної конференції
«ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ ЗМІЦНЕННЯ КОНКУРЕНТНИХ
ПОЗИЦІЙ НАЦІОНАЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ У
ГЛОБАЛЬНОМУ, РЕГІОНАЛЬНОМУ ТА ЛОКАЛЬНОМУ ВИМІРАХ»*

*Proceedings of the 11th International Scientific-Practical Conference
“FORMATION OF THE MECHANISM OF NATIONAL ECONOMIC SYSTEMS
COMPETITIVE POSITIONS STRENGTHENING IN
GLOBAL, REGIONAL AND LOCAL DIMENSIONS”*

УДК 330:336:338
ББК 65

Матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції «Формування механізму зміцнення конкурентних позицій національних економічних систем у глобальному, регіональному та локальному вимірах»: зб. тез доповідей, 03 листопада 2023 р. / за заг. ред. О.В. Панухник. Тернопіль : ФОП Паляниця В.А., 2023. 169 с.

ISBN 978-617-7875-68-9

ПРОГРАМНИЙ КОМІТЕТ

Голова – Марущак П.О., проректор з наукової роботи ТНТУ, д.т.н., професор
Співголова – Ціх Г.В., декан факультету економіки та менеджменту ТНТУ, к.е.н., доцент
Співголова – Панухник О.В., завідувач кафедри економіки та фінансів ТНТУ, д.е.н., професор

Члени:

Дейнека Ю.П. – начальник управління стратегічного розвитку міста Тернопільської міської ради (м. Тернопіль, Україна)
Демкура Т.В. – віце-президент з питань регіонального розвитку Міжнародної торгової палати ICC Ukraine (м. Тернопіль, Україна)
Колос О.С. – директор ТОВ «Торговий дім «Інтеграл» (м. Тернопіль, Україна)
Тимошик М.М. – директор ТОВ «Маркетингові технології ПБС» (м. Тернопіль, Україна)
Химич Г.П. – директор Корпорації «Науковий парк «Інноваційно-інвестиційний кластер Тернопілля»» (м. Тернопіль, Україна)
Яцишин Н.З. – директор Тернопільського представництва Страхова компанія «ТАС-life» (м. Тернопіль, Україна)
Зелінська Анетта – професор, кафедра перспективних досліджень менеджменту, Вроцлавський економічний університет, Dr.Hab (м. Вроцлав, Республіка Польща)
Клеменс Бригіда – доцент кафедри регіональної політики та ринку праці, голова педагогічної ради з економіки Університету «Опольська Політехніка», Ph.D (м. Ополе, Республіка Польща)
Опалка Анна – керівник відділу з міжнародних зв'язків Університету прикладних наук в Нисі, PhD (м. Ниса, Республіка Польща)
Вілімовська Зоф'я – директор інституту фінансів Університету прикладних наук в Нисі, Dr.Hab. (м. Ниса, Республіка Польща)
Рокіта-Поскарт Діана – професор кафедри регіональної політики та ринку праці Університету «Опольська Політехніка», Ph.D (м. Ополе, Республіка Польща)
Кумар Прадіп – голова Індо-Європейської освітньої фундації, PhD (м. Варшава, Республіка Польща)
Зека Єкатеріна Даніела – виконавчий директор Документаційного центру управління маркетингу в промисловості та сільському господарстві, Університет Дунареа де Йос м. Галац, PhD (м. Галац, Румунія)
Флоріна Оана Вірланута – професор, факультет економіки і бізнес-адміністрування, Університет Дунареа де Йос, PhD (м. Галац, Румунія)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова – Панухник О.В., завідувачка кафедри економіки та фінансів ТНТУ, д.е.н., професор

Члени:

науково-педагогічні працівники кафедри економіки та фінансів ТНТУ:

Артеменко Л.Б., Винник Т.М., Зарічна Н.З., Крамар І.Ю., Крупка А.Я., Мариненко Н.Ю., Левицький В.О., Письменний В.В., Радинський С.В., Тимошик Н.С.

Науковий секретар

Маркович І.Б. – доцент кафедри економіки та фінансів ТНТУ, к.е.н., доцент

Рекомендовано до друку Вченою радою факультету економіки та менеджменту Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя, протокол № 3 від 19 жовтня 2023 р.

Відповідальність за зміст і достовірність публікацій несуть автори.

ISBN 978-617-7875-68-9

© ФОП Паляниця В.А., 2023

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1

Розвиток соціально-економічних систем мікро-, мезо- і макрорівня: конфлікт традиційних моделей та економічних реалій 21 століття

Балик Тетяна ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МАРКЕТИНГОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ЯК ІНСТРУМЕНТУ ПОСИЛЕННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПОЗИЦІЙ ОРГАНІЗАЦІЇ	7
Балушевський Костянтин, Якуб'як Олена ЗМІНИ ПРІОРИТЕТІВ ЛОГІСТИКИ СУЧАСНИХ КОМПАНІЙ В УМОВАХ ВІЙНИ	8
Ерстенюк Тарас ТРАНСФОРМАЦІЯ ТРАДИЦІЙНИХ БІЗНЕС-МОДЕЛЕЙ У ВІДПОВІДЬ НА ТЕХНОЛОГІЧНІ ЗМІНИ ХХІ СТОЛІТТЯ	10
Зубрецький Сергій ЗНАЧЕННЯ ТА РОЛЬ СУЧАСНОГО МЕНЕДЖЕРА В ПОСИЛЕННІ КОНКУРЕНТНИХ ПОЗИЦІЙ ОРГАНІЗАЦІЇ	12
Киндич Тетяна ІНВЕСТИЦІЙНА АКТИВНІСТЬ В УКРАЇНІ	13
Левковець Олена РОЗВИТОК СТАРТАП-ЕКОСИСТЕМИ УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ ЕТАП	16
Ленишин Іван, Мосій Ольга ТЕНДЕНЦІЇ У НАДАННІ НЕВІДКЛАДНОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ В УКРАЇНСЬКИХ ГРОМАДАХ У 2021-2023 РР.	19
Машлій Галина, Баляс Ігор ЕЛЕМЕНТИ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЧИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА ТА НАПРЯМИ ПОКРАЩЕННЯ ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ	20
Машлій Галина, Петришин Віталій НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	22
Синоверський Назар РОЛЬ ІННОВАЦІЙ НА ПІДПРИЄМСТВІ	23
Суховерша Володимир РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПОКРАЩЕННІ КООРДИНАЦІЇ ЛОГІСТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ УКРАЇНИ У СПІВПРАЦІ З ПАРТНЕРАМИ ЄС	24
Суходольська Ірина ВПЛИВ ВОЄННОГО СТАНУ НА ВИРОБНИЦТВО ТОВАРІВ В УКРАЇНІ	26
Фещин Тетяна ВІЙСЬКОВА ДОПОМОГА УКРАЇНІ З-ЗА КОРДОНУ ЗА 2022 РІК	28
Фойт Сергій, Крупка Андрій ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ВПЛИВУ ДЕРЖАВИ НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА	30
<h3><u>СЕКЦІЯ 2</u></h3> <h4><u>Особливості інтеграції держави, бізнесу, науки, освіти в умовах цифровізації суспільства</u></h4>	
Гапон Вадим ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ	32
Кравців Ігор ВЗАЄМОДІЯ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ІЗ ЦИФРОВИМИ ЗМІ	34
Кужда Тетяна БЮДЖЕТНИЙ ПРОЦЕС В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПУБЛІЧНИМИ ФІНАНСАМИ	36
Панухник Олена АКАДЕМІЧНА ГРАМОТНІСТЬ У НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ: ФЕНОМЕН ЧИ ДОСЯЖНА МІСІЯ?	38
Пастухевич Ігор ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ДЛЯ НАСЕЛЕННЯ ТА БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ	39

Письменний Віталій ВИКОРИСТАННЯ ГЕЙМІФІКАЦІЇ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «БЮДЖЕТНА СИСТЕМА»	41
Стельмахук Юлія ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВІЙНИ	43
Черкашин Інна ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ УКРАЇНИ: ВІД ІННОВАЦІЙ ДО ДЕРЖАВИ У СМАРТФОНІ	45
СЕКЦІЯ 3 <u>Роль і потенціал вітчизняного підприємництва у розвитку економічно стійкої держави</u>	
Зарокозхченко Маруна “DUMMY CORPORATIONS” AS THE SHADOW ECONOMY OF ITALY	48
Артеменко Людмила ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ РИНКУ ЗЕРНА УКРАЇНИ	49
Білий Юрій НЕОБХІДНІСТЬ РЕАЛІЗАЦІЇ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ	52
Бурка Олександр ПІДПРИЄМНИЦТВО ЯК ДВИГУН ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД	55
Віцента Ольга РЕЛОКАЦІЯ БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ТА УМОВИ ПІДТРИМКИ	57
Галагань Юрій РОЛЬ І ПОТЕНЦІАЛ НАЦІОНАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА У СПРИЯННІ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ КРАЇНИ	59
Голодрига Артур СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ: ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД	61
Дмитерко Олександр ОСОБЛИВОСТІ НАЛАГОДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНИХ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ У БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВАХ	62
Крамар Ірина, Баранов Костянтин АГРОПРОМИСЛОВЕ ВИРОБНИЦТВО ТА ЙОГО ЕКОНОМІЧНА РОЛЬ В СУЧАСНІЙ ДЕРЖАВІ	64
Крамар Ірина, Потюк Василь РОЛЬ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ З ПЕРЕРОБКИ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР У РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНО СТІЙКОЇ ДЕРЖАВИ	66
Курах Олександр ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАГАЛЬНИХ ХАРАКТЕРИСТИК ЕФЕКТИВНИХ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ	68
Кутко Тарас НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ЛАНЦЮГАМИ ПОСТАЧАВАННЯ	69
Левицький Віталій ЕКОНОМІЧНО-ПРАВОВА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА	71
Ленишин Любомир РИНОК СФЕРИ ПОСЛУГ УКРАЇНИ: ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ	75
Любінська Ольга УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС ТА ВІЙНА: ІНСТРУМЕНТИ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ	77
Мариненко Наталія, Яворський Андрій МЕТА ВПРОВАДЖЕННЯ І РОЛЬ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В БІЗНЕСІ	79
Марценюк Олександр ОПТИМІЗАЦІЯ АСОРТИМЕНТНОГО ПОРТФЕЛЯ ТОРГІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА – ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	81
Машков Андрій СУТНІСТЬ УПРАВЛІННЯ КАДРОВИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ОРГАНІЗАЦІЇ	83
Михайлишин Богдан ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ТА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ	85
Могильська Василина РОЛЬ БРЕНДИНГУ НА ПІДПРИЄМСТВІ У СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ	86

Наливайчук Ірина СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РИНКУ ФРАНЧАЙЗИНГОВИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ	88
Пелехатий Богдан ХАРАКТЕРИСТИКА МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	90
Радинський Сергій, Радинська Софія РЕЛОКАЦІЯ БІЗНЕСУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ ІЗ РФ	92
Смачило Лілія МОДЕЛЮВАННЯ БІЗНЕСУ В УМОВАХ КРИЗ	94
Черній Ігор ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОДІЇ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД І БІЗНЕСУ	96
Шведа Тарас, Зяйлик Марія ОСОБЛИВОСТІ МАРКЕТИНГУ РИНКУ ПОСЛУГ	98
Янчинський Ростислав, Панухник Олена СТАН ВІТЧИЗНЯНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА НА МІЖНАРОДНІЙ АРЕНІ В РЕАЛІЯХ СЬОГОДЕННЯ	100
СЕКЦІЯ 4 <u>Сучасний розвиток фінансового ринку України: можливості, виклики, загрози</u>	
Бейхор Василь ВАЖЛИВІСТЬ УТРИМАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СТІЙКОСТІ КРЕДИТНИХ УСТАНОВ	102
Бучко Тарас СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ПІДПРИЄМСТВА	104
Данилків Тетяна МЕХАНІЗМ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ	106
Долик Ірина РОЗВИТОК ФІНАНСОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ: МОЖЛИВОСТІ, ВИКЛИКИ, ЗАГРОЗИ ДЛЯ ЕКОНОМІКИ	107
Овчаренко Анастасія, Артюх Оксана ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ	110
Околіта Світлана-Марія СТАНОВИЩЕ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ: ФІНАНСОВО-ІНВЕСТИЦІЙНІ АСПЕКТИ	114
Петручок Юрій ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ БАНКУ ТА МЕТОДИКИ ЙОГО ОЦІНЮВАННЯ	116
Підгородецький Мар'ян РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ В УКРАЇНІ	118
Пришляк Данило ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА ПІДПРИЄМСТВА: ВАЖЛИВІСТЬ ФОРМУВАННЯ ТА ФАКТОРИ ВПЛИВУ	120
Провальна Юлія ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ	121
СЕКЦІЯ 5 <u>Інновації у глобальній біржовій сфері та банківській діяльності</u>	
Зарічна Надія ФІНАНСОВІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ НЕОБАНКІВ В УКРАЇНІ	124
Решетуха Станіслав ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ БІРЖОВОЇ ТОРГІВЛІ У СВІТІ	126
СЕКЦІЯ 6 <u>Страховий ринок України – каталізатор чи стримувач прогресивних змін у вітчизняній економічній системі?</u>	

Гнатюк Лідія, Тимошик Наталія ІНТЕГРАЦІЯ БАНКІВСЬКОГО ТА СТРАХОВОГО РИНКУ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	128
Тимошик Наталія СТРАХОВИЙ РИНОК УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ДЕМОГРАФІЧНИХ ЗМІН	130
<u>СЕКЦІЯ 7</u>	
<u>Майбутнє конкурентоспроможності: розумне управління, розумні території, розумний бізнес</u>	
Агафонова Марія УКРАЇНА У СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКОМУ КОНТЕКСТІ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	132
Білецька Олена СУТНІСТЬ РИНКОВОЇ КОН'ЮНКТУРИ ТА НЕОБХІДНІСТЬ ЇЇ ДОСЛІДЖЕННЯ	136
Бурліцька Оксана МАРКЕТИНГ ТОЧКИ ПРОДАЖУ	139
Бурліцька Оксана, Шоломейчук Сергій ОСОБЛИВОСТІ КОМПЛЕКСУ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ІНСТРУМЕНТІВ В СИСТЕМІ МАРКЕТИНГУ ПІДПРИЄМСТВА	140
Гарматюк Оксана, Якуб'як Олена НАЙБІЛЬШ ПОШИРЕНІ ПОМИЛКИ КЕРІВНИКІВ В РОБОТІ З ПРАЦІВНИКАМИ	142
Маркович Ірина МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ВЕЛИКИХ ДАНИХ В БІЗНЕСІ	144
Стецюк Олеся ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АНАЛІЗУ ДЛЯ ПРИЙНЯТТЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ РІШЕНЬ НА ПІДПРИЄМСТВІ	145
Хомик Христина КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА В РЕАЛІЯХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ	148
<u>СЕКЦІЯ 8</u>	
<u>Трансформація бізнес-процесів у контексті сталого розвитку</u>	
Боднар Артур ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ МАРКЕТИНГОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА	150
Головата Юлія РИЗИКИ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТА ОСНОВНІ МЕТОДИ ЇЇ НЕЙТРАЛІЗАЦІЇ	153
Демборинська Вікторія РОЛЬ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ КРАЇНИ	156
Луциків Іванна, Гупка Василь CRM ЯК ФІЛОСОФІЯ ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ	158
Роїк Юлія СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ ЯК ВАЖЛИВА КОНЦЕПЦІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	160
Янчинський Володимир, Панухник Олена ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ДИРЕКТИВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ЩОДО ЕКОЛОГІЧНОГО ПРОСТОРУ В РАМКАХ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО БІЗНЕСУ	162

3. Тимошик , Н., Крилова , О., Мирошниченко , Ю., Кириченко , К., & Мирончук , В.. Дилеми та шляхи вирішення функціонування банківської системи України в умовах воєнного стану. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 5(46), 2022. С. 40-53. URL: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/3905/3656>

4. «Bancassurance» Retail Strategy (Ukraine).- URL : <http://www.slideshare.net/cisbankers/bancassurance-retailstrategy-ukraine>.

УДК 335.7:368.338.4

Тимошик Наталія
кандидат економічних наук, доцент
доцент кафедри економіки та фінансів
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна

Nataliia Tymoshyk
Phd (Economics), Docent
Associate Professor of the Economics and Finance Department
Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ternopil, Ukraine

СТРАХОВИЙ РИНОК УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ДЕМОГРАФІЧНИХ ЗМІН INSURANCE MARKET OF UKRAINE IN THE CONTEXT OF DEMOGRAPHIC CHANGES

Демографічні зміни в Україні мають значущий вплив на різні аспекти суспільства, включаючи економіку. Однією з галузей, яка надзвичайно чутлива до демографічних тенденцій, є страхування. Зміни в населенні України впливають на діяльність страхових компаній і вони повинні адаптуватися до цих викликів.

Демографічні зміни - це процеси, які включають в себе зміни в населенні, зростання чи зменшення чисельності, зміни в структурі віку, міграцію тощо. Ці зміни можуть впливати на економічний розвиток та соціальну стабільність країни.

Україна переживає декілька демографічних змін, які мають прямий вплив на страховий сектор:

1. Загальна чисельність населення. Україна відзначається зменшенням загальної чисельності населення. Це може вплинути на попит на різні види страхування, такі як страхування життя та страхування майна.

2. Рівень економічної активності населення. Визначають як відношення кількості робочої сили до всього населення. Внаслідок повномасштабного вторгнення велика кількість осіб працездатного віку втратили своє робоче місце. Велика частка з частини внутрішньопереміщених осіб (ВПО) отримують грошову та матеріальну допомогу, що деколи являється стримуючим фактором пошуку нового робочого місця.

3. Структура віку. Із збільшенням середнього віку населення збільшується попит на продукти страхування, пов'язані зі старістю, такі як пенсійні та медичні страховки.

4. Міграція. Масова міграція населення, яка спостерігалася останнім часом, може створити певні ризики для страхових компаній, оскільки може збільшити ризик для страхових виплат особам, що покинули Україну, так і для ВПО в межах країни.

Страхові компанії в Україні активно адаптуються до демографічних змін, шукаючи нові можливості та ризики. За останні роки страхові компанії вже здійснило ряд кроків, для адаптації, зокрема розробляють нові продукти, а також розвивають нові підходи до оцінювання ризиків та резервування коштів.

Крім того, демографічні зміни можуть впливати на потреби та ризики потенційних страхувальників. Відповідно до цього, страхові компанії можуть розробляти спеціалізовані продукти для задоволення цих потреб. Набувають актуальності такі продукти, як:

- страхування життя. Це може бути корисним для забезпечення фінансового захисту родини у разі смерті основного годувальника сім'ї.

- страхування на випадок довгострокового ліквідного догляду. Із збільшенням середнього віку населення зростає ризик потреби в довгостроковому ліквідному догляді. Страхування цього типу може допомогти покрити витрати на догляд та побутові послуги для літніх осіб, які потребують допомоги.

- страхування для дітей та освіти.

Водночас демографічні зміни це не лише виклики для страхових компаній, але й можливості. Страховим компаніям доцільно активно користуватися маркетинговими стратегіями для привертання нових клієнтів у світлі демографічних змін та спрямовувати рекламу своїх продуктів на аудиторію, яка найбільше потребує їхніх послуг.

Таким чином, для успішної адаптації до цих змін страхові компанії повинні бути готові розробляти нові продукти, вдосконалювати ризикове управління та активно працювати над залученням нових клієнтів. Правильне реагування на демографічні виклики може допомогти страховим компаніям залишатися стійкими та конкурентоспроможними на ринку.

Перелік використаних джерел:

1. Карнаушенко, А., Петренко, В., & Боровік, Л. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЄВРОПЕЙСЬКОГО РИНКУ СТРАХУВАННЯ. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*, 2022. (14), 85-94. <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2022.14.11>
2. Стратегія фінансового сектору України до 2025 року. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/Strategija_financovogo_sectoru_ua.pdf
3. Grebeniuk N.V., Riznyk N., Zhurylo V.V., Tymoshyk, N.S. INTERACTION OF BANKS AND INSURANCE COMPANIES IN THE CONTEXT OF THE SALE OF INSURANCE PRODUCTS. *Journal of the Balkan Tribological Association*. 2021. №4. P. 697-710. URL: <http://surl.li/mnfjb>

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

*Матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції
«ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ ЗМІЦНЕННЯ КОНКУРЕНТНИХ
ПОЗИЦІЙ НАЦІОНАЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ У
ГЛОБАЛЬНОМУ, РЕГІОНАЛЬНОМУ ТА ЛОКАЛЬНОМУ ВИМІРАХ»*
(Тернопіль, 03 листопада 2023 р.)

*Proceedings of the 11th International Scientific-Practical Conference
“FORMATION OF THE MECHANISM OF NATIONAL ECONOMIC SYSTEMS
COMPETITIVE POSITIONS STRENGTHENING IN
GLOBAL, REGIONAL AND LOCAL DIMENSIONS”*
(Ternopil, November 03, 2023)

Матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції «Формування механізму зміцнення конкурентних позицій національних економічних систем у глобальному, регіональному та локальному вимірах»: зб. тез доповідей, 03 листопада 2023 р. / за заг. ред. О.В. Панухник. Тернопіль : ФОП Паляниця В.А., 2023. 169 с.

ISBN 978-617-7875-68-9

Координати оргкомітету:
кафедра економіки та фінансів ТНТУ
вул. Білогірська, 50, каб. 204,
м. Тернопіль, Україна, 46000
ел. адреса: kafedra.ef@gmail.com
Редагування, оформлення, верстка Маркович І.Б.

Відповідальність за зміст і достовірність публікацій несуть автори

Підписано до друку 16.11.2023. Формат 60×90, 1/16.
Друк лазерний. Папір офсетний. Гарнітура TimesNewRoman.
Умовно–друк. арк. 13,1. Наклад – 100 прим.
Замовлення № 16112023

Друк ФОП Паляниця В. А.
Свідоцтво ДК №4870 від 20.03.2015 р.
м. Тернопіль, вул. Б. Хмельницького, 9а, оф.38.
тел. (0352) 528–777.